

Новое выданне па бібліаграфічнаму апісанню дакументаў

Нацыянальная бібліятэка Беларусі імкнецца абагульняць вопыт розных напраўленняў інфармацыйнай дзейнасці, вырабляць метадычныя рашэнні па найбольш складаным пытанням фарміравання і выкарыстання бібліятэчных рэсурсаў. У жніўні 2014 г. яна асновава новы выдавецкі серыя «БібліаКансультант», у рамках якой плануецца выпуск актуальных метадычных, практычных і нарматыўных дакументаў бібліятэчна-бібліаграфічнага зместу.

Серыя пачынаецца практычным падручнікам «Бібліаграфічнае апісанне кніжных выданняў: прыклады і метадычныя рэкамендацыі». Яно падрыхтавана супрацоўнікамі аддзела бібліаграфічнай апрацоўкі дакументаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Гэта першае (з моманту вступлення ў сілу ГОСТ 7.1–2003 «Бібліаграфічная запіс. Бібліаграфічнае апісанне») ў Беларусі практычнае падручнік такога плана. Аўтарскі калектыў выражае надзею, што яно ўвайде ў лік настольных рабочых кніг бібліаграфав-каталагізатараў і не толькі. У чым жа заключаецца практычная каштоўнасць выдання? У адпаведнасці са ставімі ўжо тыповымі практычнымі рэкамендацыямі Г.П. Калініной «Складзенне стандартнай бібліаграфічнай запісы на кніжку» яно адрозніваецца тым, што:

- прыводзіць поўныя каталожныя бібліаграфічныя апісанні дакументаў *de visu*;
- колькасць прыкладаў апісання значна больш (вышэй 570);
- косвенна дазваляе атрымаць прадставленне аб складанасці не толькі сапраўднага бібліаграфічнага апісання, але і загалоўка апісання;
- прадставіць каталагізатарам прыклады ў мовах кірылічнай, так і лацінскай графікі;
- уключае каментарыі да найбольш яркіх і/або складаных каталагізацыйных выпадкаў і вступныя заўвагі да кожнага з раздзелаў;
- у падручніку выкарыстаная сістэма спасылкаў, дазваляючых карыстателю абагульняць некалькі альбо груп прыкладаў аднаго зместу.

Акрамя таго, падручнік абстаўлена сістэматычным указателем, мае зручны настольны фармат і «цвёрды» пераплят.

Структура практычнага падручніка ў дастатковай ступені зразумелая і ўключае ўвядзенне, тры асноўныя раздзелы, заключэнне, сістэматычны указаталь, прыкладанні, спіс асноўных скарачэнняў і спіс літаратуры па тэме. У першым раздзеле сабраны прыклады і метадычныя каментарыі для аднаўзровеньных бібліаграфічных апісанняў, у другім – для многаўзровеньных. Трэці раздзел складаецца з апісанняў дакументаў, якія традыцыйна лічацца найбольш

складанымі каталагізацыйнымі выпадкамі ў бібліаграфічнай практыцы, такіх як заканадаўчыя дакументы, перапіска і гаворкі, асобна выданыя альбомы, зборнікі без агульнага заглаўня, звязаныя паміж сабой па нейкім прыкмеце дакументы і г. д. Гэты раздзел мае тыповы для класічнай бібліаграфіі назва «*varia*».

У вступі апісаныя прынцыпы выбару і размяшчэння матэрыяла, мэтаназначэнне падручніка. Прыкладанні складаюцца з прыкладаў бібліаграфічнага апісання некаторых дакументаў у фармате BELMARC, што, як нам здаецца, будзе асабліва каштоўна ў умовах стварэння Своднага электроннага каталога бібліятэк Беларусі, прадполагаючага магчыма больш поўную уніфікацыю бібліаграфічнага апісання, ствараемага бібліятэкамі-ўдзельніцамі сістэмы карпаратыўнай каталагізацыі.

Варулівы чытацель, безумоўна, заўважыць, што гаворка ў гэтым падручніку ідзе выключна аб кніжных выданнях і гэта не выпадкова. У практыцы бібліаграфічнага апісання існуюць яшчэ так званыя «некніжныя» віды выданняў, якія складаюць досыць большую групу і аб'ядноўваюць у сабе такія віды дакументаў, як плакаты, адкрыткі, карты, электронныя дакументы, перыядычныя і працягваючыся выдання і г. д. Гэтыя выдання не столь многазлічныя ў фондах бібліятэк, як кніжныя, і, на жаль, у некалькі меншай ступені вострабажаны каталагізацыйнай практыкай. Разам з тым, у перспектыве метадычныя матэрыялы па іх апісанню, вельмі верагодна, займуць годнае месца ў серыі «БібліаКансультант».

Мэтаназначэнне прапанаванага сёння падручніка – метадычная дапамога ў бібліаграфічнай дзейнасці. Чытацельская аўдыторыя – бібліаграфы і бібліятэкары, супрацоўнікі кніжнай палаты і кніготорговых арганізацый, прафесары і студэнты сярэдніх спецыяльных і высшых навучальных устаноў.

Summary

Presents information about published by the National library of Belarus manual to help the cataloguer.

